

ЖАНРОВО-СТИЛЬОВА СПЕЦИФІКА КАМЕРНО-АНСАМБЛЕВОГО БАНДУРНОГО ВИКОНАВСТВА

Єрмоєнко Андрій Юрійович,

кандидат мистецтвознавства,
доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
ORCID ID: 0000-0002-4349-4288

Єрмоєнко Наталія Олександрівна,

старший викладач кафедри музичного мистецтва
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
ORCID ID: 0000-0001-6038-5940

Примак Маргарита Василівна,

аспірантка кафедри музичного мистецтва
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
ORCID ID: 0000-0002-4881-3532

У статті досліджується жанрово-стильова специфіка камерно-ансамблевого бандурного виконавства як одного з важливих напрямів розвитку сучасної української музичної культури. Камерно-ансамблеве використання бандури розглядається крізь призму взаємодії традиційних і новітніх тенденцій, що формують своєрідний художній феномен у національному музичному просторі. У центрі уваги перебувають жанрові особливості творів, створених для дуєтів, тріо, квартетів та більших ансамблів з бандурою, а також характер поєднання бандури з іншими інструментами сучасної, класичної та народно-інструментальної традиції. Проаналізовано жанрово-стильову палітру, що охоплює як обробки народних пісень, що зберігають автентичність національної музичної традиції, так і оригінальні камерні композиції та сучасні експериментальні твори, які інтегрують бандуру в контекст новітньої академічної та крос-жанрової музики. Особливу увагу приділено стильовим аспектам ансамблевої взаємодії: тембровим співвідношенням, динамічним балансам, фактурним моделям та інтерпретаційним підходам у камерних формах гри. Простежено новітні виконавські підходи, що розкривають нові виразні можливості бандури – від нетрадиційного трактування тембру й динаміки до інтеграції елементів імпровізації та використання сучасних композиційних технік. Бандура у камерно-ансамблевому контексті постає як інструмент, що водночас репрезентує національну музичну ідентичність і активно залучається до процесів глобальної інтеграції. Жанр-стильова специфіка її виконавства полягає у поєднанні традиційного й сучасного, що зумовлює розширення жанрового спектру української камерної музики та створення нових форматів ансамблевого музикування. У дослідженні також розглянуто перспективи розвитку камерно-ансамблевого бандурного виконавства, зокрема у напрямі поєднання народних інтонацій із сучасними композиційними технологіями, розбудови міжжанрових ансамблевих проєктів, а також створення нових педагогічних підходів до викладання ансамблевої гри на бандурі у вищих мистецьких закладах. Таким чином, жанрово-стильова специфіка камерно-ансамблевого бандурного виконавства постає як динамічна та багатогранна система, що не лише відображає національну традицію, а й активно взаємодіє з сучасними музичними процесами, формуючи нові вектори розвитку української камерної музики.

Ключові слова: бандура, камерно-ансамблеве виконавство, жанрово-стильова специфіка, українська музична культура, ансамблеве взаємодія, національна ідентичність.

Yeromenko Andrii, Yeromenko Nataliya, Prymak Marharyta. Genre and stylistic specificity of chamber-ensemble bandura performance

The article examines the genre and stylistic specificity of chamber-ensemble bandura performance as one of the significant directions in the development of contemporary Ukrainian musical culture. Chamber use of the bandura is considered through the prism of the interaction between traditional and innovative tendencies, forming a distinctive artistic phenomenon within the national musical space. The focus is placed on the genre features of works written for duets, trios, quartets, and larger ensembles with bandura, as well as on the character of its combination with other instruments of contemporary, classical, and folk-instrumental traditions. The genre and stylistic palette analyzed encompasses both arrangements of folk songs that preserve the authenticity of the national musical tradition, and original chamber compositions and contemporary experimental works that integrate the bandura into the context of modern academic and cross-genre music. Particular attention is given to stylistic aspects of ensemble interaction: timbral correlations, dynamic balances, textural models, and interpretative approaches in chamber performance. Recent performance approaches are traced, revealing new expressive possibilities of the bandura – from non-traditional interpretations of timbre and dynamics to the integration of improvisational elements and the use of contemporary compositional techniques. In the chamber-ensemble context, the bandura emerges as an instrument that simultaneously represents national musical identity and actively engages in processes of global integration. Its genre and stylistic specificity lies in the synthesis of traditional and contemporary elements, which leads to the expansion of the genre spectrum of Ukrainian chamber music and the creation of new formats of ensemble performance. The study also considers the prospects for the development of chamber-ensemble bandura performance, particularly in the direction of combining folk intonations with modern

compositional technologies, establishing cross-genre ensemble projects, as well as developing new pedagogical approaches to teaching ensemble performance on the bandura in higher art education institutions. Thus, the genre and stylistic specificity of chamber-ensemble bandura performance appears as a dynamic and multifaceted system that not only reflects national tradition but also actively interacts with contemporary musical processes, shaping new vectors of development for Ukrainian chamber music.

Key words: *bandura, chamber ensemble performance, genre and stylistic specificity, Ukrainian music, ensemble interaction, musical interpretation.*

Вступ. Камерно-ансамблеве виконавство на бандурі є важливим напрямом розвитку української музичної культури, що поєднує традиційні музичні форми з сучасними академічними практиками. Це явище репрезентує національну ідентичність та водночас активно взаємодіє з глобальними музичними процесами. В умовах інтеграції світових тенденцій та розвитку нових форм виконання бандура стає інструментом, здатним розкривати широкий спектр жанрово-стильових можливостей, що актуально як для сучасних колективів, так і у наукових розвідках сучасних дослідників.

Метою статті є дослідження жанрово-стильової специфіки камерно-ансамблевого бандурного виконавства, аналіз його ключових художніх параметрів та визначення сучасних напрямів розвитку цього феномену в українській музичній культурі.

Матеріали та методи дослідження. Камерно-ансамблеве бандурне виконавство є важливою складовою сучасної української музичної культури, що активно досліджується вітчизняними і зарубіжними науковцями, музикознавцями, виконавцями та педагогами. У контексті вивчення жанрово-стильової специфіки цього явища варто відзначити низку наукових праць, що охоплюють різні аспекти бандурної музики. Зокрема, у монографії І. Лісняк, в контексті комплексного дослідження особливостей розвитку академічного бандурного мистецтва 1990–2010-х років розглядається ансамблеве виконавство в різних ракурсах [9]. Також у колективній праці авторів: І. Дружга, Л. Мандзюк, К. Новицький, Н. Водолієва, І. Панасюк, аналізуються сучасні тенденції в українській бандуристичці. Науковці висвітлюють інструментальну та вокально-інструментальну музику для бандури, розглядаючи експериментальні підходи в композиції та виконанні [15].

Також сучасне камерно-ансамблеве бандурне виконавство досліджується Л. Павленко у контексті впливу ансамблевого виконання на розвиток жанрово-стильових моделей бандури [11]. А в наукових розвідках І. Лісняк описується процес формування «культурного образу» сучасного бандурного мистецтва через поєднання традиційного фольклору та новітніх композиційних практик [8]. Трансформації ансамблевого виконавства в Україні та діаспорі, що включають історичні, соціокультурні та глобалізаційні чинники описує доктор мистецтвознавства, професор В. Дутчак [4]. Ці дослідження підкреслюють важливість поєднання традиційних і новаторських підходів, розширення тембрових можливостей бандури та інтеграції інструмента у різні камерні та мішані ансамблі.

Розглянуті наукові праці свідчать про багатогранність та динамічний розвиток камерно-ансамблевого бандурного виконавства, що поєднує традиційні еле-

менти з сучасними тенденціями, збагачуючи національну музичну культуру та сприяючи її інтеграції в міжнародний контекст.

Методологічно аналіз жанрово-стильової специфіки камерно-ансамблевого бандурного виконавства базується на поєднанні: (1) музично-теоретичного та структурно-стильового аналізу нотних текстів і аранжувань; (2) контент-аналізу аудіо/відео-записів репетицій та концертів; (3) компаративного аналізу регіональних і діаспорних практик. Такий комплексний підхід забезпечує можливість виокремити жанрово-стильову специфіку та окреслити вірогідні напрями подальшого розвитку репертуару дуетів, тріо, квартетів та змішаних ансамблів.

Результати дослідження. У сучасному музикознавстві дослідження жанрово-стильових параметрів виконавства є одним із важливих напрямів вивчення розвитку національної культури. В українській музичній традиції особливе місце належить бандурі – інструменту, що поєднує у собі глибинні фольклорні витoki та сучасні виконавські практики. Від сольного виконавства бандура поступово розширила свої можливості у камерно-ансамблевому жанрі, що відкрило нові перспективи для інтерпретацій, експериментів та діалогу з іншими інструментами.

Камерно-ансамблеве використання бандури в сучасній українській музичній культурі розглядається як поле інтенсивної взаємодії традиційних (фольклорних, кобзарських) практик та новітніх академічних і крос-жанрових тенденцій. Цей синтез відбувається в двох паралельних площинах: по-перше, – через трансформацію народної мелодики та ладовості в контексті камерних фактур і форм, по-друге, – через освоєння бандурою прийомів сучасної композиції й сценічної інтерпретації, що розширює її функціональні ролі в ансамблях різного складу. Така динаміка докладно фіксується в сучасних дослідженнях, які приділяють увагу і історико-типологічним передумовам, і сучасним практикам виконання, зокрема в монографії І. Лісняк «Академічне бандурне мистецтво України кінця XX – початку XXI століття» [9].

У стилістичному аспекті виокремлюються два основні напрями: збереження автентичності національної музичної традиції та інтеграція сучасних композиційних прийомів, включаючи елементи імпровізації, полістилістичні форми та крос-жанрові експерименти. Як зазначає І. Лісняк [9], поєднання традиційних мотивів із сучасною академічною музичною мовою створює новий естетичний контекст, який активно формується у камерно-ансамблевому виконавстві.

Інноваційні підходи до інтерпретації включають нетрадиційне трактування тембру й динаміки, експериментальні методи звуковидобування та застосування

сучасних виконавських технік [13]. У результаті аналізу робіт О. Кубік [6] і Л. Павленко [10] можна стверджувати, що використання контрастних тембрових поєднань, багатолодових рішень та варіативної динаміки підсилює виразність ансамблевого виконання, роблячи бандуру не лише носієм національної музичної ідентичності, а й універсальним інструментом для експериментальної та академічної музики.

Поєднання бандури з іншими інструментами (струнними, духовими, клавішними та народними інструментами) має двоякий характер: інструментально-кolorистичний (пошуки тембрових сумішей і контрастів) та функціонально-структурний (розподіл сольних і акомпануючих ролей). Такі підходи описані як у дослідженнях, присвячених ансамблевій творчості діаспори та вітчизняним капелам, так і в методичних роботах, що стосуються педагогіки ансамблевої гри. Репертуарні програми капел, нові оригінальні твори для ансамблів ілюструють тенденцію до створення змішаних камерних складів, де бандура виступає і як сольний, і як ансамблевий інструмент [7].

Варто зазначити, що в камерних ансамблях бандура часто поєднується з іншими класичними та народними інструментами: флейтою, скрипкою, віолончеллю, баяном, домрою, гітарою. Така інтеграція дозволяє розширювати жанрово-стильовий спектр, створювати поліфонічні фактури та крос-жанрові проекти. Дослідження Н. Брояко [2] показують, що використання бандури у складі змішаних ансамблів сприяє розвитку нових стилістичних стратегій та інтерпретаційних підходів.

Жанровий спектр творів для камерних формацій з бандурою охоплює кілька взаємопов'язаних груп: обробки народних пісень, авторські камерні композиції для бандурних дуєтів/тріо/квартетів та твори для змішаних складів (бандура + струнні, духові, фортепіано тощо). В дослідженнях підкреслюється, що в малих формах (дуєти, тріо) переважає інтимна, контрапунктна манера взаємодії, де мелодична лінія розподіляється між голосами, тоді як у квартетній та більших фактурах активізуються поліфонічні й текстурні ресурси інструмента. Ці жанрові спостереження базуються як на нотних корпусах і аранжуваннях, так і на аналізі аудіо/відео-записів ансамблевих виконань.

Аналіз творів для дуєтів, тріо, квартетів та більших камерних ансамблів із бандурою показує, що основними жанрово-стильовими напрямками є обробки народних пісень, оригінальні камерні композиції та експериментальні сучасні твори. У дуєтних і тріо формах часто використовується принцип контрапунктної взаємодії, що забезпечує гармонійне поєднання мелодично-ритмічних ліній. У квартетах і більших ансамблях формуються поліфонічні фактури, які підкреслюють темброве багатство інструменту та його здатність до ансамблевої взаємодії.

У структурному плані твори характеризуються динамічною зміною фактур, варіативністю мелодичних та ритмічних моделей, а також використанням різноманітних технік гри на бандурі (легато, піццикато, арпеджіо, гармонійна фактура). У стилістичному

аспекті виокремлюються два основні напрями: збереження автентичності національної музичної традиції та інтеграція сучасних композиційних прийомів, включаючи елементи імпровізації, полістилістичні форми та крос-жанрові експерименти.

Важливим чинником репертуарної трансформації став процес академізації бандурного виконавства: розробка методик, удосконалення інструментальної конструкції та створення авторського репертуару для камерних складів. Ці процеси описано в роботах, що аналізують становлення академічного бандурного виконавства другої половини ХХ – початку ХХІ століть; зокрема звертається увага на роль навчальних закладів, капел та діяльність окремих виконавців і композиторів у формуванні нових жанрово-стильових рішень.

Сучасне камерно-ансамблеве виконавство на бандурі розвивається у напрямі поєднання традиційних і новітніх художніх стратегій. Простежуються виконавські підходи, що охоплюють як нетрадиційне трактування тембру й динаміки, так і застосування імпровізації та сучасних композиційних технік. Бандура в цьому контексті постає інструментом, який одночасно репрезентує українську національну ідентичність і інтегрується у глобальний культурний простір [1]. За твердженням І. Лісняк, сучасне бандурне виконавство формує новий «культурний образ», де фольклорні елементи отримують нестандартне відтворення через сучасну композиційну мову та стильові нашарування, що надає інструменту нових виразних можливостей у камерно-ансамблевому виконанні [8].

Жанрово-стильова палітра охоплює як обробки народних пісень, що зберігають автентичність, так і оригінальні композиції неофольклористичного спрямування (Р. Гриньків, В. Мартинюк, В. Павліковський, І. Тараненко). Водночас у сучасній музиці для бандури помітні риси неоромантизму (В. Власов, О. Герасименко), неоімпресіонізму (Л. Коханська-Федорова, О. Рудянський), необароко й неокласицизму (В. Власов, В. Мартинюк), а також авангарду (Ю. Гомельська, М. Денисенко, В. Зубицький). За спостереженням І. Лісняк, саме камерно-інструментальні жанри та твори для змішаних ансамблів з бандурою сприяють активним експериментам із тембровими поєднаннями та новими підходами до інструментальної сонористики [9].

Важливе місце у формуванні сучасного репертуару займають авторські твори українських композиторів (М. Денисенко, В. Зубицький, Ю. Щуровський), у яких бандура постає рівноправним партнером у діалозі з класичними та народними інструментами [12]. Дослідження інструментальної творчості М. Денисенко підтверджує використання сонорних ефектів та нетрадиційних прийомів звуковидобування, тоді як практика Р. Гриньківа та Г. Матвіїва демонструє інноваційні підходи до балансування динаміки та інтерпретаційних моделей у співпраці з джазовими й симфонічними колективами. У цьому ж контексті показовими є експерименти Ю. Гомельської, яка поєднує авангардну естетику з народними інструментами, зокрема у «Діадемі №3» для баяна та бандури, де контраст тембрів

формує нову палітру інструментальної сонористики [3]. Подібну спрямованість демонструють і пошуки О. Герасименка, котрий інтегрує бандуру у різні камерні склади (зі скрипкою, віолончеллю, флейтою, гітарою, наєм), розкриваючи її потенціал як носія архаїчного колориту й водночас сучасних темброво-колеристичних можливостей [5].

Сучасне бандурне мистецтво демонструє складну інтеграцію композиторських і виконавських практик. Вона виявляється у зверненні до фольклорної спадщини різних культур та у розширенні міжнародної співпраці українських бандуристів, які активно представляють інструмент у сольних і ансамблевих проєктах.

Висновки. Таким чином, камерно-ансамблеве виконавство на бандурі постає як відкрита система, де органічно поєднуються традиційні обробки, авторські композиції та експериментальні проєкти, що забезпечує інтеграцію українського бандурного мистецтва у світовий музичний контекст.

Жанрово-стильова специфіка камерно-ансамблевого бандурного виконавства визначається поєднан-

ням народних та академічних традицій, синтезом вокально-інструментальних і суто інструментальних форм, а також активним залученням сучасних композиторських та виконавських технік. Камерні ансамблі з бандурою охоплюють широкий спектр жанрів – від обробок народних пісень і класичних творів до авторської камерної музики та експериментальних композицій, що тяжіють до міждисциплінарних проєктів.

Подальші перспективи розвитку камерно-ансамблевого бандурного виконавства пов'язані з більш глибоким дослідженням нових форм синтезу народних інтонацій і сучасних композиційних технік. Цікавим напрямом є вивчення міжжанрових ансамблевих проєктів, у яких бандура взаємодіє з класичними, народними та сучасними інструментами, що дозволяє створювати оригінальні звукові палітри та розширювати виразні можливості інструмента. Такі дослідження можуть висвітлити нові закономірності розвитку жанрово-стильових форматів та визначити потенціал бандури у глобальному музичному контексті.

Література:

1. Березуцька М. Розвиток бандурного мистецтва між 1920-ми та 1940-ми роками. *Journal of Ethnology and Folkloristics*. 2020. Т. 14, № 2. С. 44–66. DOI: 10.2478/jef-2020-0015.
2. Брояко Н. В. Сучасне бандурне виконавство: тенденції та трансформації. Київ: НМАУ, 2019.
3. Гомельська Юлія Олександрівна. Енциклопедія Сучасної України. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. URL: <https://esu.com.ua/article-30729>
4. Дутчак В. Трансформація ансамблевого виконавства бандуристів України та діаспор. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. Сер. : Педагогіка і психологія. 2009. Вип. 23. Ч. 2. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/pspo/2009_23_2/violetta.pdf
5. Кияновська Л. Музичні шляхи Оксани Герасименко. *Дзвін*. 2010. № 34 (785-786) березень-квітень. С. 101–103.
6. Кубік О. Є. Ансамблеве бандурне мистецтво в середовищі української діаспори: культурно-історичні аспекти розвитку. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Історичні науки»*. Острог, 2020. №. 31. С. 220–225. DOI <https://doi.org/https://doi.org/10.25264/2409-6806-2020-31-220-225> URL: <https://idud.oa.edu.ua/naukovi-zapysky-31/>
7. Кубік О. Є. Специфіка розвитку ансамблевого бандурного мистецтва Прикарпаття: історико-виконавський аспект. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 28. Том 5. 280 с. С. 127–133. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/28.208907> URL: <http://www.apfn-journal.in.ua/28-5-2020>
8. Лісняк І. Академічне бандурне мистецтво України кінця XX – початку XXI століття: монографія. НАН України, Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. Київ: Вид-во ІМФЕ, 2019. 253 с.
9. Лісняк І. «Культурний образ» сучасного бандурного мистецтва. Рига: Baltija Publishing, 2022. С. 144–164.
10. Павленко Л. О. Вплив ансамблевого виконавства на розвиток бандурного мистецтва XX–XXI ст. *Культура України*. Серія: Мистецтвознавство. 2016. Вип. 54. С. 44–54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kum_2016_54_6.
11. Павленко Л. О. Становлення та розвиток академічного бандурного виконавства в другій половині XX ст. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Мистецтвознавство. 2015. Вип. 21(1). С. 33–38. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrkm_2015_21\(1\)](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrkm_2015_21(1))
12. Савчук І., Білянська Т. Бандура у композиторській творчості Марини Денисенко кінця 1990-х – початку 2000-х: Жанрово-стилістичний контекст задумів. *Науковий журнал ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ*. 2023. 19(1), 80–98. URL: [https://doi.org/10.31500/1992-5514.19\(1\).2023.283127](https://doi.org/10.31500/1992-5514.19(1).2023.283127)
13. Слюсаренко Т. О. Інноваційні підходи в бандурному виконавстві кін. XX–XXI ст. *Духовна культура України перед викликами часу*. Харків: Право, 2019. С. 102–105.
14. Чайка В. В. Розвиток музичної культури української діаспори країн Північної Америки другої половини XX – початку XXI століть: дис. ... д-ра філософії: 032 Історія та археологія. Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ, 2021. 268 с.
15. Druzha, I., Mandziuk, L., Novytskyi, K., Vodolieieva, N., Panasiuk, I. Chamber-Instrumental Creative Works of Ukrainian Composers of the Late 20th and Early 21st Centuries: An Experimental Discourse (Камерно-інструментальні твори українських композиторів кінця XX – початку XXI століття: експериментальний дискурс). *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*, 13, 2023. P. 106–111. DOI: 10.33543/j.130237.106111.

References:

1. Berezutska, M. (2020). Rozvytok bandurnoho mystetstva mizh 1920-my ta 1940-my rokamy [The Development of Bandura Music Art between the 1920s and 1940s]. *Journal of Ethnology and Folkloristics*, 14(2), 44–66. <https://doi.org/10.2478/jef-2020-0015> [in Ukrainian].
2. Broyako, N. V. (2019). *Suchasne bandurne vykonavstvo: tendentsii ta transformatsii* [Contemporary Bandura Performance: Trends and Transformations]. Kyiv: NMAU. [in Ukrainian].
3. Homelska, Yuliia Oleksandrivna. (2006). *Entsyklopediia Suchasnoi Ukrainy* [Encyclopedia of Modern Ukraine]. Kyiv: Institute of Encyclopedic Research of NAS of Ukraine. Retrieved from <https://esu.com.ua/article-30729> [in Ukrainian].
4. Dutchak, V. (2009). Transformatsiia ansamblevoho vykonavstva bandurystiv Ukrainy ta diaspori [Transformation of Ensemble Performance of Bandura Players of Ukraine and the Diaspora]. *Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity. Serii: Pedahohika i psykholohiia*, 23(2). Retrieved from http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/pspo/2009_23_2/violetta.pdf [in Ukrainian].
5. Kyianovska, L. (2010). Muzychni shliakhy Oksany Herasymenko [Musical Paths of Oksana Herasymenko]. *Dzvin*, 34(785–786), 101–103. [in Ukrainian].
6. Kubik, O. Ye. (2020). Ansambleve bandurne mystetstvo v seredovyskhi ukrainskoi diaspori: kulturno-istorychni aspekty rozvytku [Ensemble Bandura Art in the Ukrainian Diaspora: Cultural and Historical Aspects of Development]. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Serii: Istorychni nauky*, 31, 220–225. <https://doi.org/10.25264/2409-6806-2020-31-220-225>. Retrieved from <https://idud.oa.edu.ua/naukovi-zapysky-31/> [in Ukrainian].
7. Kubik, O. Ye. (2020). Spetsyfika rozvytku ansamblevoho bandurnoho mystetstva Prykarpattia: istoryko-vykonavskiy aspekt [Specifics of the Development of Ensemble Bandura Art in Prykarpattia: Historical and Performance Aspect]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskiy zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*, 28(5), 127–133. Drohobych: Vydavnychiy dim “Helvetyka”. <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/28.208907>. Retrieved from <http://www.apn-journal.in.ua/28-5-2020> [in Ukrainian].
8. Lisniak, I. (2019). *Akademichne bandurne mystetstvo Ukrainy kintsia XX – pochatku XXI stolittia: monohrafiia* [Academic Bandura Art of Ukraine of the Late 20th – Early 21st Century: Monograph]. Kyiv: IMFE NAS of Ukraine. 253 p. [in Ukrainian].
9. Lisniak, I. (2022). “Kulturnyi obraz” suchasnoho bandurnoho mystetstva [The “Cultural Image” of Contemporary Bandura Art]. Riga: Baltija Publishing, 144–164. [in Ukrainian].
10. Pavlenko, L. O. (2016). Vplyv ansamblevoho vykonavstva na rozvytok bandurnoho mystetstva XX–XXI st. [The Influence of Ensemble Performance on the Development of Bandura Art of the 20th–21st Centuries]. *Kultura Ukrainy. Serii: Mystetstvoznavstvo*, 54, 44–54. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kum_2016_54_6 [in Ukrainian].
11. Pavlenko, L. O. (2015). Stanovlennia ta rozvytok akademichnoho bandurnoho vykonavstva v druhii polovyni XX st. [Formation and Development of Academic Bandura Performance in the Second Half of the 20th Century]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku. Mystetstvoznavstvo*, 21(1), 33–38. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrkm_2015_21\(1\)_](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrkm_2015_21(1)_) [in Ukrainian].
12. Savchuk, I., & Bilanska, T. (2023). Bandura u kompozytorskii tvorchosti Maryny Denysenko kintsia 1990-kh – pochatku 2000-kh: Zhanrovo-stylistychnyi kontekst zadumiv [The Bandura in the Compositional Work of Maryna Denysenko in the Late 1990s – Early 2000s: Genre and Stylistic Context of Conceptions]. *Khudozhnia kultura. Aktualni problemy*, 19(1), 80–98. [https://doi.org/10.31500/1992-5514.19\(1\).2023.283127](https://doi.org/10.31500/1992-5514.19(1).2023.283127) [in Ukrainian].
13. Sliusarenko, T. O. (2019). Innovatsiini pidkhody v bandurnomu vykonavstvi kintsia XX–XXI st. [Innovative Approaches in Bandura Performance of the Late 20th–21st Centuries]. In *Dukhovna kultura Ukrainy pered vyklykamy chasu* (pp. 102–105). Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian].
14. Chaika, V. V. (2021). Rozvytok muzychnoi kultury ukrainskoi diaspori krain Pivnichnoi Ameryky druhoi polovyny XX – pochatku XXI stolit [The Development of the Musical Culture of the Ukrainian Diaspora in North America in the Second Half of the 20th – Early 21st Centuries] (Doctoral dissertation). National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts, Kyiv. 268 p. [in Ukrainian].
15. Druzha, I., Mandziuk, L., Novytskyi, K., Vodolieieva, N., Panasiuk, I. (2023). *Chamber-Instrumental Creative Works of Ukrainian Composers of the Late 20th and Early 21st Centuries: An Experimental Discourse* [Камерно-інструментальні твори українських композиторів кінця XX – початку XXI століття: експериментальний дискурс]. *Ad Alta: Journal of Interdisciplinary Research*, 13, 106–111. [in English and Ukrainian].

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.09.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 20.10.2025

Дата публікації: 28.11.2025